

La paraula, la fam

Manel Rodríguez-Castelló

Poeta

La present antologia, integrada per cent vint-i-tres poemes seleccionats per l'autor dels entre vint-i-cinc i vint-i-set llibres publicats per Màrius Sampere (Barcelona-Guinardó, 1928), està destinada a romandre no solament com un esdeveniment poèticament crucial de l'any que s'acaba sinó també com un punt d'inflexió en la necessària difusió d'una de les obres cabdals de la poesia contemporània. Així, als preciosos vaixells que Edicions del Buc ha varat amb comptagotes d'ençà de l'octubre de 2014, el de Begonya Mezquita *Parlen els ulls* i el de Teresa Pascual *València Nord*, ve a afegir-s'hi en qualitat de buc insígnia aquest número 3. 123, doncs, transporta una càrrega de síntesi i qualitat poètica realment extraordinàries, una càrrega no aliena tampoc a certs enigmes joganers de la numerologia que el poeta mallorquí Jaume C. Pons aprofita per establir brillantment la metàfora d'una *escaladei* (o camí de perfeccionament) aplicada a la poesia de Màrius Sampere. Per bé que el treball del nostre autor es funda essencialment en el «pur plaer de dir» (vegeu el poema «Verb» de *L'ocell que udola*, 1990) i que naix d'un desig elemental, alimentari («la paraula és la fam» del mateix poema), hi ha també el misteri velat dels grans silencis a què sempre ens acosta la bona poesia, hi ha la necessitat d'una intensa vida contemplativa per dur-la a termes, hi ha una teologia rabiosament personal i revoltada bategant en els poemes de Sampere –raons per les quals no sembla gratuïta la metàfora cartoixana del prologuista.

Siga com vulga, estem segurs que la lectura atenta d'aquest llibre reafirmarà els convençuts i descobrirà als neòfits que es troben –reiterem-ho encara davant una obra potentíssima i central de la poesia de tots els llocs i de tots els temps. I davant la sorpresa que no haja

ocupat ni ocupe encara el lloc preeminent que li correspon, si més no a casa nostra. L'edició d'123 (o de 123, segons que optem per la unitat ascendent o per la centena sumària) té, en aquest sentit, molt d'aposta generacional, en el sentit de grup de gent de procedència i edats diferents unit per determinats interessos i circumstàncies. Com en el cas de Blai Bonet o Francesc Garriga –i en certa manera, a nivell valencià, de Joan Valls i Jordà o Antoni Ferrer–, hi ha una voluntat explícita de reivindicar poètiques injustament tapades o més o menys marginals –però no per col·locar-les en cap cànon acomodaticí i excloent, perquè aquesta presumpció n'anul·laria la coherència vindicativa.

Ho hem deixat caure al principi: quants llibres, quins llibres de poesia té publicats Màrius Sampere? A 123 hi són representats, entre *L'home i el límit* (1968) i *L'esfera insomne* (l'últim per ara, en premsa) 21 de ben comptats, als quals caldrà afegir antologies i altres llibres citats per ací i per allà en els diversos papers. Si els sis primers van ser editats al llarg de quasi vint anys, a partir de 1990 el ritme de la publicació de poemaris és altíssim, i alguns anys apareixen dos i fins tres poemaris nous en tretze o catorze editorials distintes. Un altre signe, potser, de la radicalitat, singularitat i llibertat amb què Màrius Sampere escriu –i tal vegada també de les dificultats i servituds que sovint implica per als autors la publicació dels seus treballs.

La llibertat i radicalitat de la fam, de les preguntes mai no satisfetes per les respostes fàcils dels qui s'acomoden a les troballes més o menys consistents, és a l'arrel de l'escriptura de Sampere. Cul de mal seient, més i més jovial amb els anys, els temes reiterats de la seua recerca –la mare, com en Gamonedà, hi té una presència constant, benèfica

i fulgurant, des de la seua absència; el Besòs (l'autor viu des de fa molts anys a Sant Adrià) convertit en el riu de la vida, en corrent que sembla, com l'Aqueront, transportar-nos a un Hades dels suburbis; el diàleg truncat amb el germà mort; el carnaval d'àngels, dimonis i déus; el sexe punyent que enlaira preguntes pertinents sobre la identitat; el riure humà que desbarata els designis d'uns déus tothora tristos... semblen intactes en cada nou poema, en cada nou llibre. En pocs poetes com en Màrius Sampere és tan evident la renúncia a l'autoplagi: cada llibre i fins i tot cada poema ens arriben amb la frescor intacta dels orígens. I no vol dir això que no hi trobem una manera de fer perceptible i característica, un univers alçat pedra a pedra, la marca indeleble d'una veu sempre famolenca de paraules, l'estranya, singular bellesa, d'allò que, perquè naix en les deus profundes de l'home, està destinat a perdurar, a viure sempre.

FITXA BIBLIOGRÀFICA

Títol: 123

Autor: Màrius Sampere

Editorial: Edicions del Buc

Any: 2015

màrius

123

sampere